

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

4^e Regieprogrammarapportage 2018

Regieprogramma's Wateropgave (WO), Verbetering Boezemkades (VBK), Kaderrichtlijn Water (KRW)

1 oktober t/m 31 december 2018

Registratienummer
19.0005088

Datum
Januari 2019

Versie
1.0

Afdelingen
Watersystemen / Waterveiligheid & Wegen

Toelichting foto's voorpagina (met de klok mee)

WO: Bekendmaking geluksplekken gemeente Schagen

VBK: Verbetering boezemkade Schermer

KRW: 'Onder Water in de Boerensloot', vierde aflevering serie Wildernis Onderwater

Inhoudsopgave

1	Programma Wateropgave	4
1.1	Opdrachten en doelen	4
1.2	Belangrijke gebeurtenissen 4e kwartaal 2018	4
1.3	Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose	4
1.4	Risico's en risicobeheersmaatregelen	8
1.5	Communicatie	8
1.6	Overgang Programma Wateropgave 1 naar Programma Wateropgave 2.	8
2	Programma Verbetering Boezemkades-2 (VBK-2)	10
2.1	Opdrachten en doelen	10
2.2	Belangrijke gebeurtenissen 4 ^e kwartaal 2018	10
2.3	Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose VBK-2	15
2.4	Cumulatieve resultaten VBK-totaal	17
2.5	Risico's en risicobeheersmaatregelen VBK-2	18
2.6	Communicatie VBK-2	19
3	Programma Kaderrichtlijn Water	21
3.1	Opdrachten en doelen	21
3.2	Belangrijke gebeurtenissen 4e kwartaal 2018	21
3.3	Bereikte resultaten - stand van zaken – prognose	23
3.4	Risico's en risicobeheersmaatregelen	27
3.5	Communicatie	27
4	Afkortingenlijst	29
5	Bijlage risico's	30

1 Programma Wateropgave

1.1 Opdrachten en doelen

Het programma Wateropgave heeft tot doel de polders, die in 2007 niet voldeden aan de normen voor wateroverlast uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW), op orde te brengen. Het algemeen bestuur van HHNK heeft aangegeven maximaal € 100 miljoen te willen investeren. Het programma is opgedeeld in drie fasen. Voor elke fase is door het bestuur een opdracht en krediet verstrekt. In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel krediet per fase is verstrekt, wat de verwachte uitgaven en inkomsten waren en wat de prognose voor het netto-investeringsvolume was bij het verlenen van het krediet. In 2014 en begin 2016 zijn bezuinigingen doorgevoerd. Deze zijn aangegeven in de onderste twee regels van de tabel.

	Verleend krediet	Uitgaven	Dekking uit inkomsten	Netto-investeringsvolume Wateropgave
Fase 1 en 2	70,6	72,6	17,5	55,1
Fase 3	31,7	29,7	10,7	19
Totaal	102,3	102,3	28,2	74,1
Na bezuinigingstaakstelling				69,0
Na activeringsbesluit*	94,2	94,2	28,2	66,0

* Zie besluit 16.869. Krediet is bijgesteld in verband met het niet meer activeren van personeelskosten en bouwrente.

1.2 Belangrijke gebeurtenissen 4e kwartaal 2018

Polder Valkkoog op orde

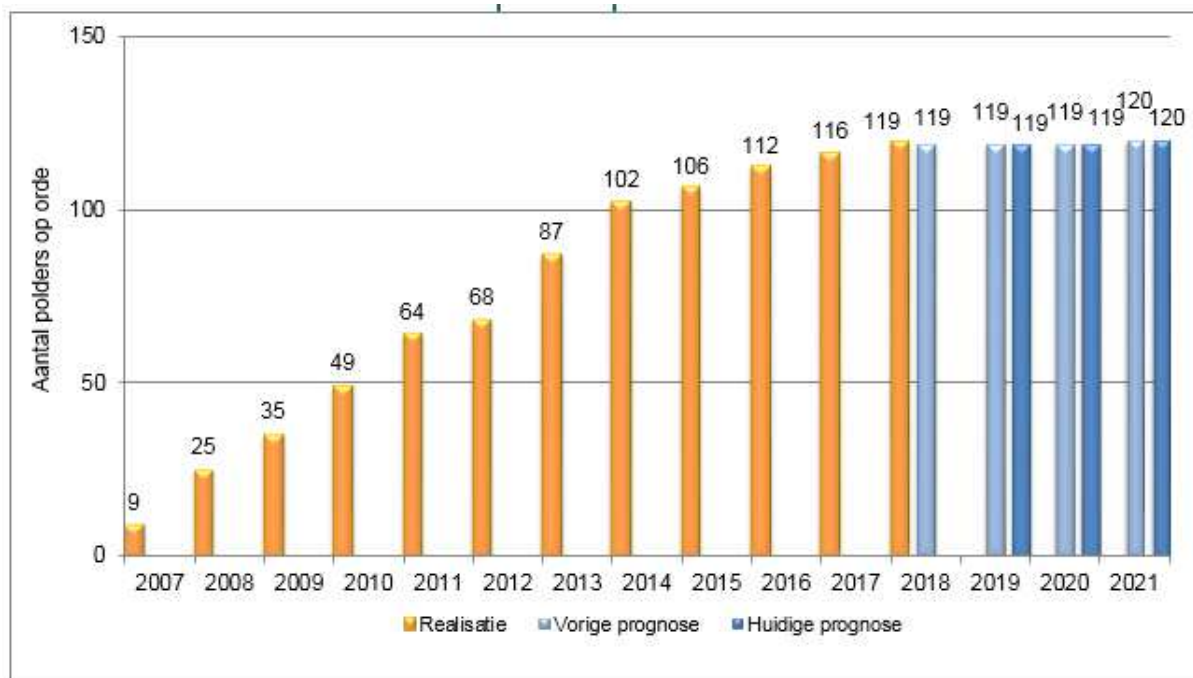
In dit kwartaal is het werk in polder Valkkoog afgerond, waarmee deze polder op orde is gebracht. Er resteert nu nog één polder als opgave, namelijk de Oosterlanderkoog. Deze wordt naar verwachting in 2021 op orde gebracht.

1.3 Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose

In onderstaande paragrafen wordt gerapporteerd over de prestatie-indicator 'Polders op orde' en de financiën ten opzichte van de derde programmarapportage 2018. De rapportage geeft inzicht in de huidige jaarschijf (2018) en de prognose voor de totale looptijd van het programma.

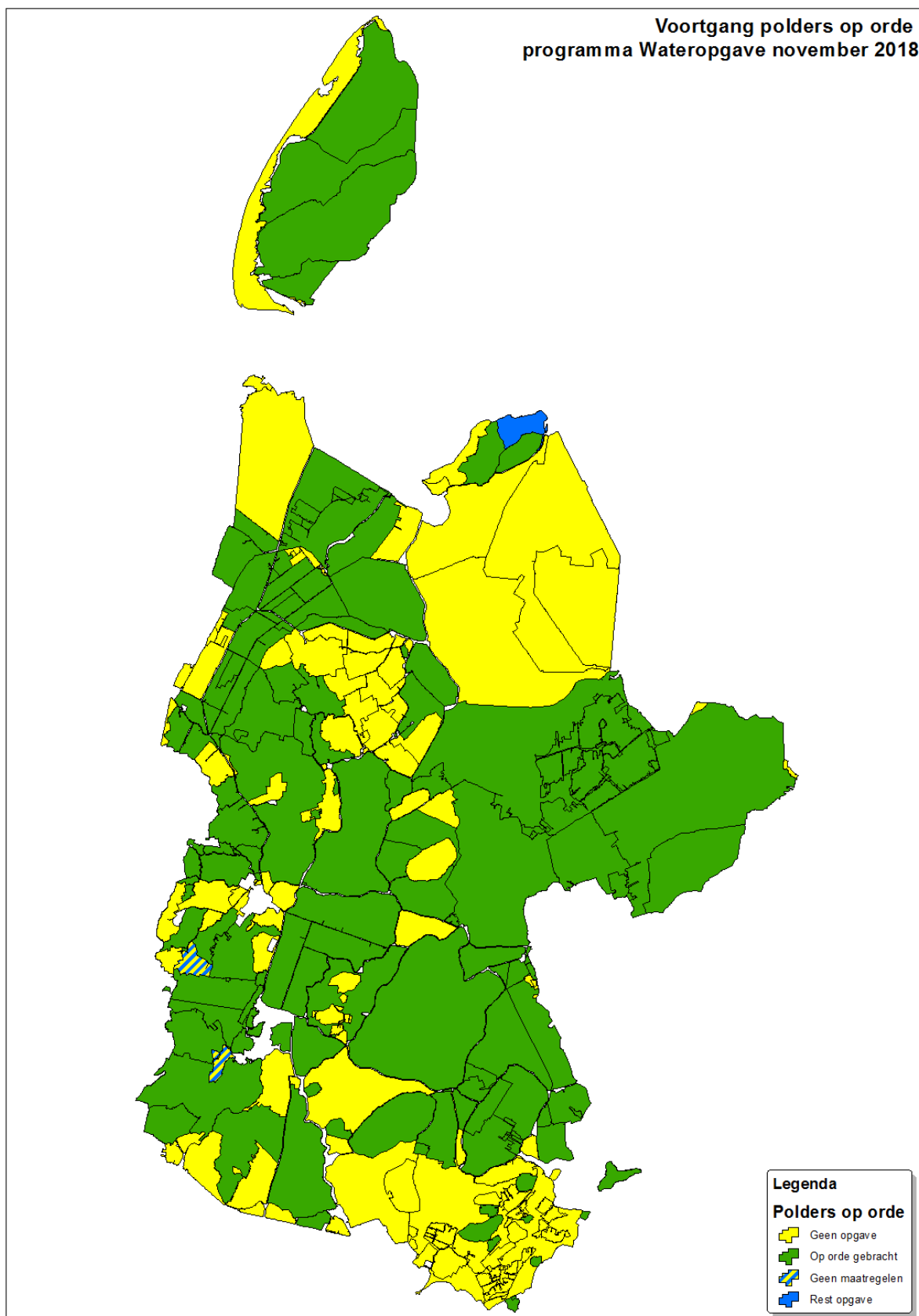

De prestatie-indicatoren op doelstelling "Polders op orde"

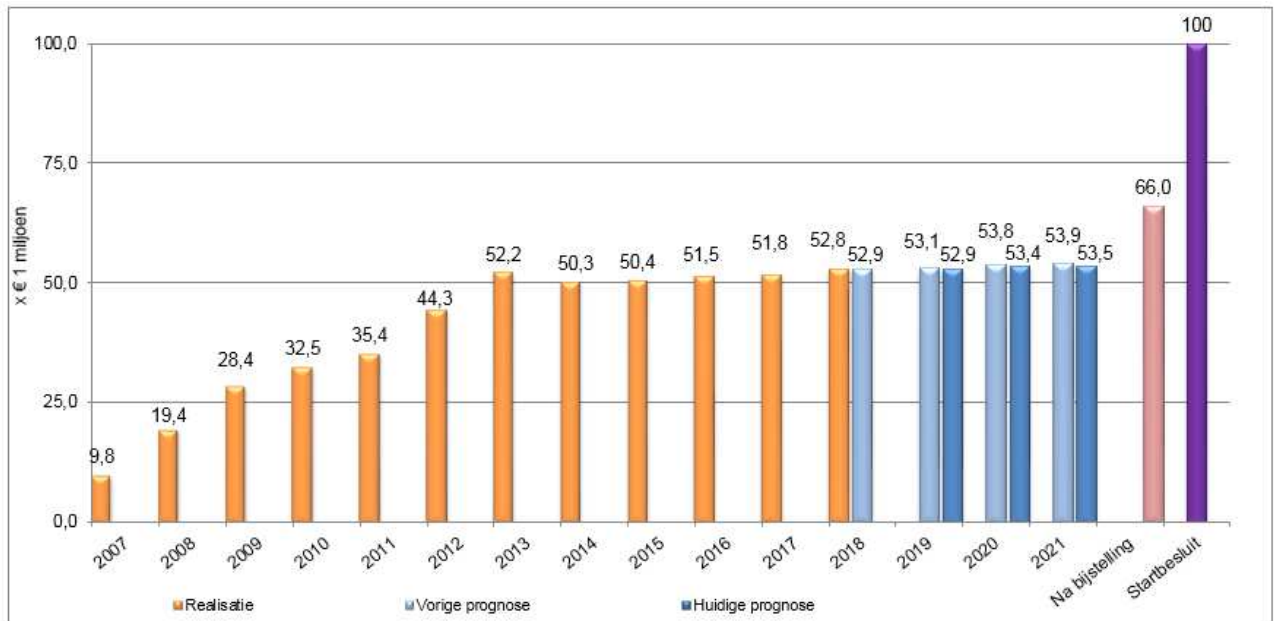
Figuur 1.1: Huidige prognose aantal polders op orde (cumulatief) ten opzichte van de prognose van 30 september 2018

t/m 2018	Het aantal 'polders op orde' is in figuur 1 cumulatief weergegeven. In 2018 zijn drie polders op orde gebracht; daarmee zijn eind 2018 119 van de 120 polders van de Wateropgave op orde.
t/m 2021	In 2021 zullen naar verwachting alle 120 polders van de Wateropgave op orde zijn gebracht.

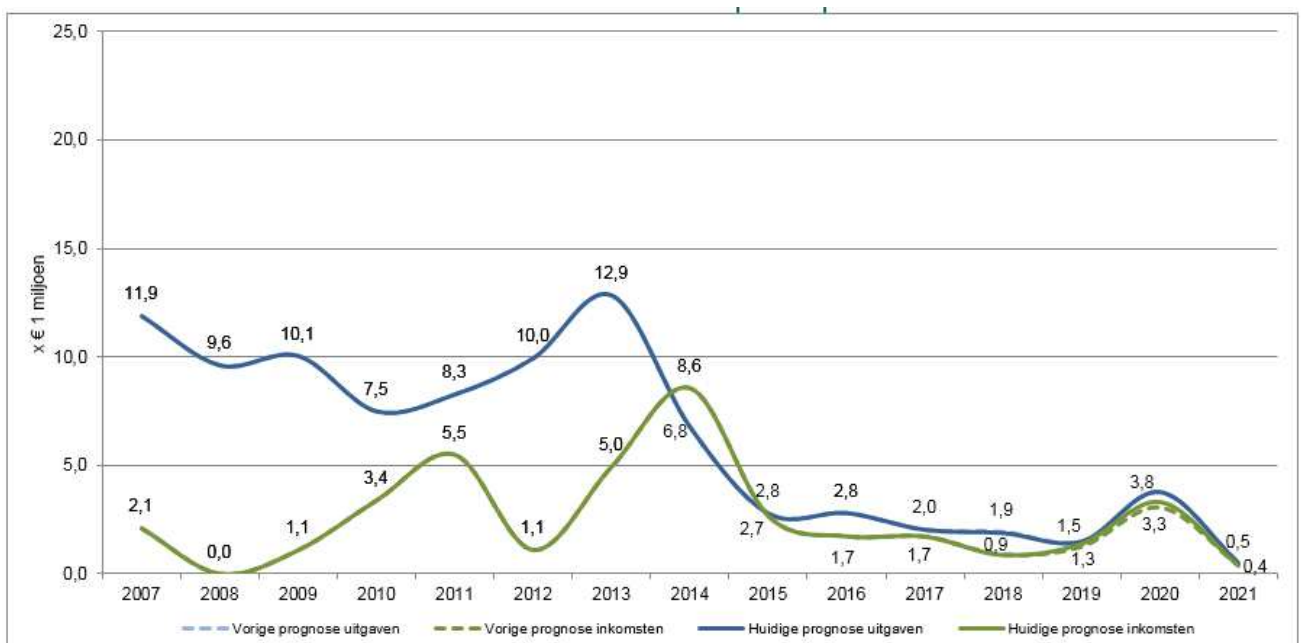

Financiën (investeringsvolume, inkomsten en uitgaven)

Figuur 1.2: Huidige prognose cumulatief netto-investeringsvolume (uitgaven minus inkomsten) ten opzichte van de prognose van 30 september 2018. De twee rechterkolommen geven het oorspronkelijk bestuurlijk beschikbaar gestelde krediet en investeringsvolume na de bezuiniging weer (zie tabel pagina 4 voor meer toelichting).

Figuur 1.3: Uitgaven en inkomsten per jaar ten opzichte van de prognose van 30 september 2018

2018	Het netto-investeringsvolume tot en met 2018 is € 52,8 miljoen. Dit is € 0,1 miljoen lager dan de vorige prognose.
Tot en met 2021	Het totale benodigde netto-investeringsvolume voor het programma, tot en met 2021, wordt naar verwachting € 53,5 miljoen. Dit is € 0,4 miljoen lager dan de vorige prognose. De afname wordt veroorzaakt door de toekenning van de EHS-subsidie voor Waard-Nieuwland fase 2. De prognose voor het totale programma blijft binnen de door het bestuur meegegeven financiële kaders.

1.4 Risico's en risicobeheersmaatregelen

In lijn met de afdelings- en concernrapportage van HHNK zijn de risico's in tabelvorm weergegeven. De risicotabel is in de bijlage opgenomen.

1.5 Communicatie

HHNK communiceert intensief met omwonenden, eigenaren en gebiedspartijen die een belang hebben binnen de projecten van het programma WO. Het doel is gebruik maken van lokale kennis en waar mogelijk rekening houden met wensen van betrokkenen, het vergroten van draagvlak voor de maatregelen en het voorkomen van bezwaren.

In dit kwartaal zijn vier keukentafelgesprekken gevoerd met eigenaren en omwonenden om af te stemmen over de voorbereiding en uitvoering van maatregelen. Daarnaast is informatie over de projecten beschikbaar via de site van HHNK onder 'Werk in de buurt'. In twee artikelen werd aandacht besteed aan de kavelruil in de polder Waard-Nieuwland.

1.6 Overgang Programma Wateropgave 1 naar Programma Wateropgave 2.

Het Programma Wateropgave is eind 2018 op één polder na afgerond. Het klimaat verandert echter; in de watersysteemanalyse worden onze watersystemen daarom opnieuw tegen het licht gehouden. Hiermee worden knelpunten geïdentificeerd en kansen in beeld gebracht om de veerkracht van onze watersystemen verder te vergroten. De watersysteemanalyse loopt nog door tot begin 2020. Vervolgens wordt een programmaplan Wateropgave 2 opgesteld en zal een bestuursvoorstel voor de financiering worden ingebracht.

Beoogd wordt in de overgangperiode tussen programma Wateropgave 1 en 2 een beperkt programma uit te voeren in de eerste gebieden. Begin 2019 zal hiervoor in het CHI een voorstel worden ingebracht met een kredietaanvraag voor de periode 2019-2022.

Naast de watersysteemanalyse worden dan ook de eerste maatregelen voorbereid en uitgevoerd. Daarmee wordt geanticipeerd op de doorzettende klimaatverandering en blijft HHNK werken aan het op orde houden van de bescherming tegen wateroverlast en het wegnemen van hydraulische

knelpunten. Ook zullen pilots worden gestart om de veerkracht van watersystemen te vergroten. Met de ervaring en kennis die hiermee wordt opgebouwd kan vervolgens in het kader van Ruimtelijke Adaptatie op basis van een risicodialoog in samenwerking met partners gewerkt worden aan uitvoeringsprogramma's.

De rapportage over het Programma Wateropgave 1 in de huidige vorm komt te vervallen. Met ingang van het eerste kwartaal 2019 wordt gerapporteerd over de overgangperiode naar programma Wateropgave 2 in een bondige rapportage, als onderdeel van de regierapportages.

2 Programma Verbetering Boezemkades-2 (VBK-2)

2.1 Opdrachten en doelen

HHNK heeft met de provincie Noord-Holland afgesproken dat in 2020 alle afgekeurde boezemkades uit de eerste toetsronde van 2008 aan de gestelde normen voldoen.

Programma VBK-2

1. 160 kilometer kade aan de norm te laten voldoen, start 1 januari 2016 tot en met 2023.
2. Het programma VBK-2 heeft een exploitatiebudget van gemiddeld € 8,5 miljoen per jaar, waarbij binnen de looptijd van het programma met de budgetten en projecten geschoven mag worden.
3. Het boezemgemaal op de locatie Schardam is gereed in 2017. Tevens moet het boezemsysteem Laag Holland op vier locaties kunnen worden gecompartmenteerd. Vervolgens is de planning het boezemgemaal Monnickendam in 2020 gereed te hebben.

2.2 Belangrijke gebeurtenissen 4^e kwartaal 2018

Verbeterde kilometers

Het jaar 2018 is een erg succesvol jaar geweest. Het oorspronkelijke doel was om 25 km boezemkade te verbeteren. De achterstand van 7 km uit 2017 moest echter ook weer ingehaald worden. Met de grote inzet van eenieder en dankzij het mooie weer is het gelukt om in 2018 35 km kade te verbeteren. In 2018 is in totaal €11,1 miljoen uitgegeven.

Innovatie

In 2018 is er veel gebeurd op het gebied van het ontwikkelen en toepassen van nieuwe kennis. In het afgelopen jaar is er binnen de VBK-projecten een recordhoeveelheid eigen grond gebruikt van 40.000 m³. Tevens is er bij het project de Beemster een succesvolle samenwerking met de gemeente met toepassing van grond uit eigen gebied. Dit project loopt nog drie jaar.

Samenwerking met Netwerkbedrijven

De knelpunten uit 2017 zijn begin 2018 gezamenlijk aangepakt en opgelost. In 2017 heeft HHNK intensiever toezicht gehouden op aanleg van nieuwe leidingen en bij gestuurde boringen. Hierbij werden veel gebreken en overtredingen geconstateerd. In 2018 heeft het cluster Vergunningen het initiatief genomen om de aannemers van de kabel- en leidingbedrijven uit te nodigen voor een middagcongres. Het congres ging over in het veld geconstateerde afwijkingen t.o.v. de vergunningen. Vervolgens hebben zij ook de assetmanagers van de netwerkbedrijven bezocht.

Nauernaschevaart-west

Bij het project Nauernaschevaart-west is een succesvolle samenwerking met vier netwerkbedrijven afgerond. In een tracé met zwaar vervuilde grond heeft één aannemer voor vijf partijen alle leidingwerken uitgevoerd. Hierdoor hebben omwonenden slechts éénmaal overlast gehad. In overleg met de gemeente Zaanstad is de grond niet afgevoerd maar wordt de grond afgedekt met een nieuwe schone leeflaag.

Bij het project Nauernaschevaart-west is een onrustige berm geconstateerd, de berm kan de opgebrachte grond moeilijk dragen. Op dezelfde locatie vertoont het wegdek veel schade. Beide

locaties worden gemonitord. Het risico bestaat dat de oude weg te zwaar is voor de kade, en dat de weg na de kadeverbetering in zijn geheel vervangen moet worden voor een lichtere constructie. Dit risico is in de risicoparagraaf meegenomen en kan leiden tot forse onverwachte meerkosten in 2019.

Samenwerking met marktpartijen

Samen met het Ingenieursbureau en afdeling Inkoop zijn er drie marktpartijen gecontracteerd voor ingenieursdiensten. Het betreft een raamcontract waarbij de drie partijen gedurende zes jaar de keringen van HHNK toetsen en bij versterkingen de planvorming doen. Bij dit contract staat gezamenlijk presteren, efficiëntie, leren en kennis delen centraal. Verdieping wordt gezocht in de thema's:

- Techniek, toetsen & verbeteren
- Omgevingsmanagement/Omgevingswet
- Duurzaam G.W.W.
- Beheersing
- Datamanagement

De eerste periode wordt een gezamenlijk programmaplan geschreven.

Doorkijk 2019

In de voorgaande twee jaar heeft het programma rond de € 11 miljoen per jaar besteed. Het VBK-2 programma is het eerste regieprogramma dat als pilot met exploitatiebudget ervaring opdoet. Het programma heeft een gemiddeld jaarbudget nodig van € 9 miljoen per jaar. Daarmee kan het gemiddeld 25 km per jaar verbeteren. Voor 2019 ligt de doelstelling weer op het gemiddelde van 25 km en € 9 miljoen budget. Omdat flinke afwijkingen bij een exploitatiebudget direct gevolgen hebben op de HHNK-begroting is het de uitdaging om, ondanks de vele onzekerheden, prestatie en financiële benutting dicht bij elkaar te houden. Bovenstaande prestatie en budget wordt in de meerjarenraming meegenomen.

2030

De bestuurlijke afspraak met de provincie Noord-Holland is dat de eerste afgekeurde kades (270 km) in 2020 weer aan de norm voldoen. In 2030 moet de volledig genormeerde 1.017 km aan de norm voldoen inclusief alle kunstwerken en niet waterkerende objecten. Op dit moment ligt er nog geen plan voor de aanpak van de kunstwerken en de niet waterkerende objecten. Om hier wel op te anticiperen volgt in 2019 een bestuursvoorstel VBK-3 voor de jaren 2023-2030.

Afgerond in 2018:

- Schermer: eerste opdracht van 6 km
- Alkmaardermeer Landelijk
- Durgerdammer Die
- Burkmeer
- Buikslotermeer groene kade
- Oudelandsdijk (Wormer-Jisp-Neck)
- Groetkanaal
- Heerhugowaard Oostdijk

Programma Verbetering Boezemkades-2-projecten

	Start Planvorming	Einde Planvorming
VBK-2-project in Planvorming		
1 <i>Buikslotermeer</i> Het project kan voor een groot deel onder de onderhoudsprocedure worden uitgevoerd. Eén deel van het project wordt onder een projectplan uitgevoerd, in verband met vervuilde grond en damwandplaatsing. Hierdoor is voor de planvorming enkele maanden extra uitgetrokken.	Januari 2017	December 2018
2 <i>Heerhugowaard</i> Dit project bestaat uit drie fasen, te weten kadeverbetering Oostdijk (fase 1), het verleggen van kabels & leidingen en kadeverbetering van de Huigendijk (fase 2) en onderhoud Westdijk (fase 3). Onderhoudsplan Westdijk bomen verwijdering en herinrichting is besproken met de gemeente en provincie Noord-Holland. Het inrichtingsplan is in Q3 gereed.	Januari 2016	Fase 1: gereed Fase 2: Q4-2019 Fase 3: gereed
3 <i>Starnmeer</i> Door een groot project van de provincie Noord-Holland waarbij een brug en weg worden gerenoveerd, kan dit project pas in uitvoering nadat project van de PNH klaar is.	Januari 2017	Januari 2019
4 <i>Waarland-Harenkarspel</i> Planvorming gereed	Januari 2017	Juli 2018
5 <i>Wormer Jisp Nek</i> Dit project bestaat uit vijf fasen. De verkenningen zijn gestart. Bij de locatie Braakdijk is een goed verlopen bewonersavond georganiseerd.	Maart 2017	December 2019
6 <i>Alkmaardermeer Stedelijk (De Woude)</i> In het bebouwde deel van dit project moet de kade op hoogte worden gebracht en moet de beheersituatie weer worden hersteld en te handhaven zijn. Dit wordt in samenwerking met de gemeente aangepakt. Het projectplan is door het dagelijks bestuur vastgesteld.	Januari 2017	December 2018

	Start Planvorming	Einde Planvorming
VBK-2-project in Planvorming		
7 <i>Waterland</i> Noordmeer is in voorbereiding	Januari 2018	Juli 2019
8 <i>Beetskoog</i> Betreft een kadeverbetering en aanleg van een natuurvriendelijke oever.	Januari 2017	Juli 2019
<hr/>		
	Start Realisatie	Einde Realisatie
VBK-2-project in Realisatie		
1 <i>Alkmaardermeer Landelijk</i> Uitvoering verloopt goed, project is afgerond	Juni 2017	September 2018
2 <i>Beemster</i> Samenwerking met gemeente Beemster met betrekking tot de grondovername door toepassing van gebiedseigen grond. De Zuiddijk is afgerond, de Noorddijk is nu in uitvoering.	Juli 2017	December 2020
3 <i>Kilometers Onderhoud Waterveiligheid & Wegen</i> Onderhoud bij het Groetkanaal is afgerond. Durgerdammer Die, Burkmeer zijn afgerond.	Oktober 2016	September 2018
4 <i>Heerhugowaard fase 1 Oostzijde</i> Kadeverbetering fase 1 is afgerond.	Oktober 2017	Juni 2018
5 <i>Schermer</i> De eerste 6,5 km is in juni 2018 in realisatie. Door het mooie weer is het project dit jaar al afgerond.	Juni 2018	December 2018
6 <i>Nauernaschevaart West</i> Realisatie sectie 4 is gestart in september 2018.	September 2018	Juni 2019
7 <i>Purmer Bermverzakking</i> De Purmer bermverzakking wordt hersteld met het plaatsen van een palenrij onder de grondwaterlijn. Aan de Noorddijk van de Purmer is een instabiele berm gereconstrueerd.	December 2017	December 2018

Bij de onderstaande VBK-2-projecten is de pré-verkenning gestart:

- De Gors – Vurige Staart
- HULOK (Hensbroek, Ursem, Langereis, Obdam, De Kaag)
- Zeevang

Tot en met 2023 wordt ieder jaar een deel van de nog resterende 1.017 km genormeerde kades getoetst. De detailtoetsing van de genormeerde regionale keringen loopt de komende jaren door. Een volgend verbetertraject volgt uit de afgekeurde kades van deze toetsronde. De omvang hiervan is nu nog onbekend.

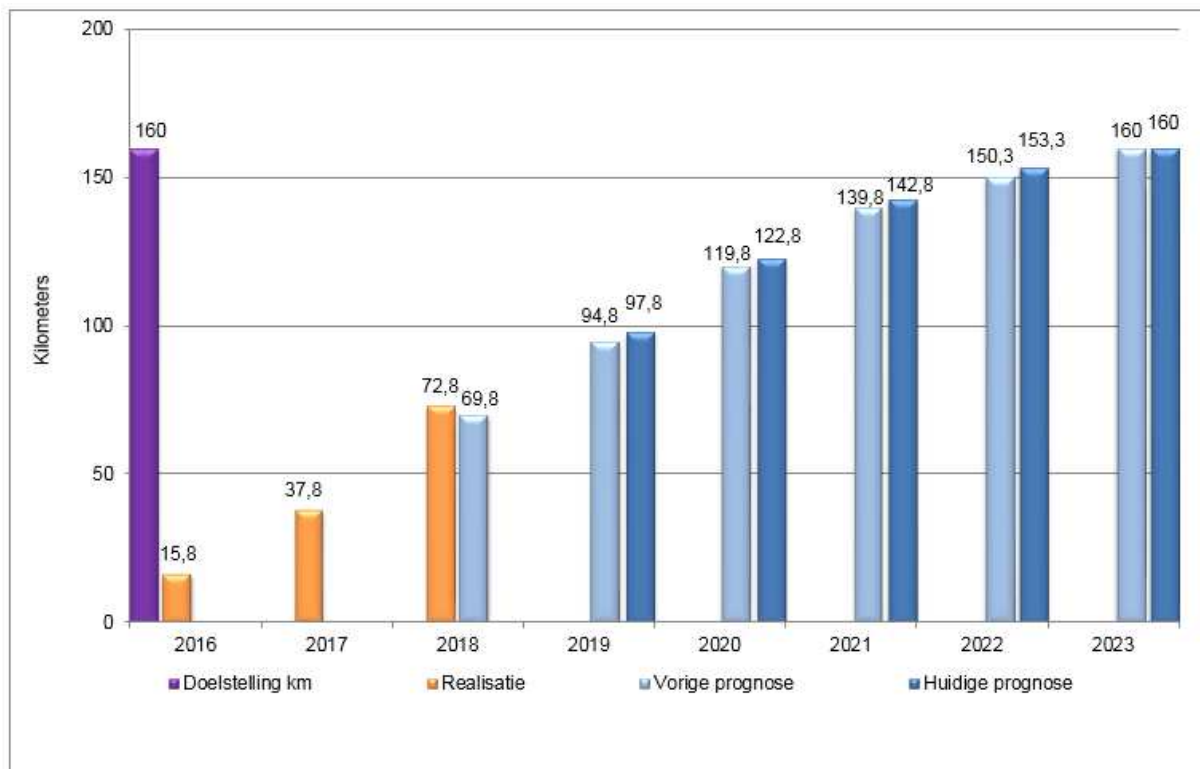
Innovatie 2018

<i>Onderwerp</i>	<i>Voortgang</i>
Buitenwaartse stabiliteit	Bij een aantal locaties in het gebied wordt met nieuwe technieken onderzoek gedaan naar de buitenwaartse stabiliteit. Er moet een procedure gemaakt worden om de buitenwaartse stabiliteit te kunnen beoordelen. Met de Dopplertechniek, waarmee de dikte van de baggerlaag wordt gemeten, wordt getracht het onderwatertalud te meten en in kaart te brengen. Beide technieken hebben niet het beoogde resultaat bereikt.
Toepassing eigen grond	Bij het project Schermer wordt grootschalig grond uit eigen depots toegepast. In 2018 is er 40.000 m ³ verwerkt.
Duurzaam G.W.W.	Bij VBK-projecten die de realisatie in gaan, wordt bij aanbesteding Duurzaam G.W.W. toegepast.
Bewezen sterkte benadering	In samenwerking met Deltares wordt deze methode onderzocht om een beeld van de stabiliteit van een kade te krijgen.

2.3 Bereikte resultaten – stand van zaken – prognose VBK-2

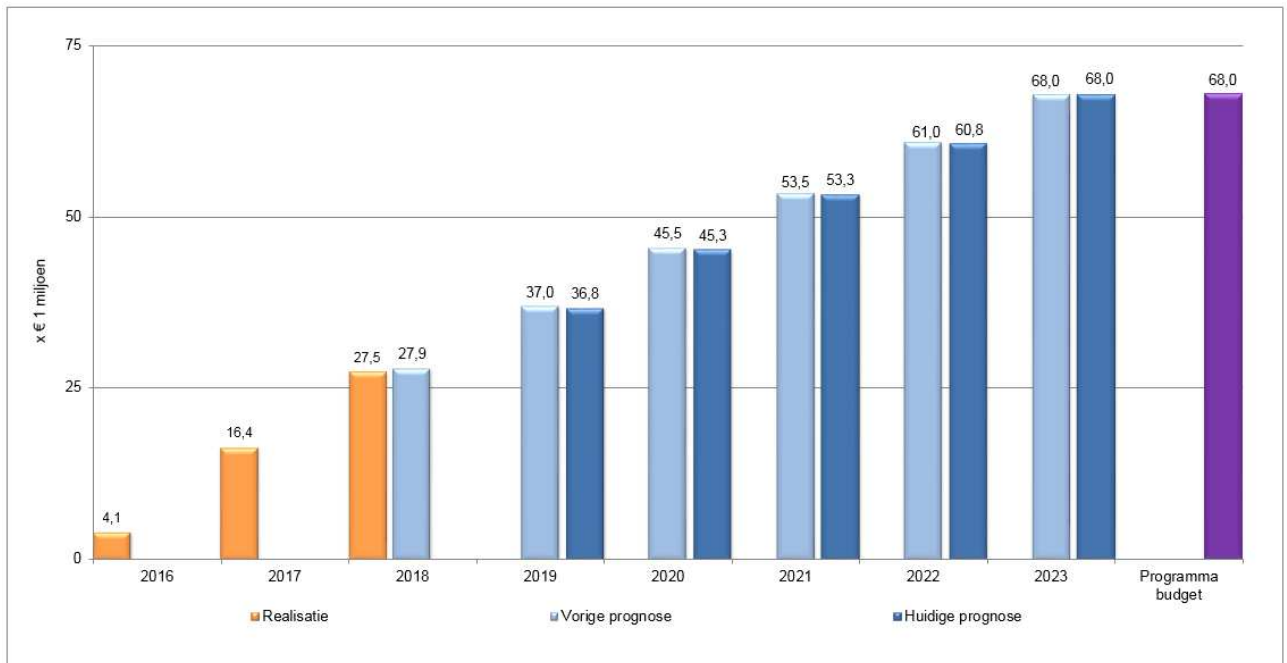
Prestatie-indicator op doelstelling 'te verbeteren boezemkades' in kilometers

Figuur 2.1: Huidige prognose van het cumulatief aantal kilometers boezemkade verbeterd ten opzichte van de prognose van 30 september 2018.

Financiën: begroting/prognose VBK-2

Figuur 2.2: Huidige prognose van de cumulatieve uitgaven ten opzichte van de prognose van 30 september 2018.

Voortgang 2018

De exploitatiebegroting 2018 van VBK-2 bedraagt €9,3 miljoen.

Het VBK-programma moet de achterstand van vorig jaar inlopen.

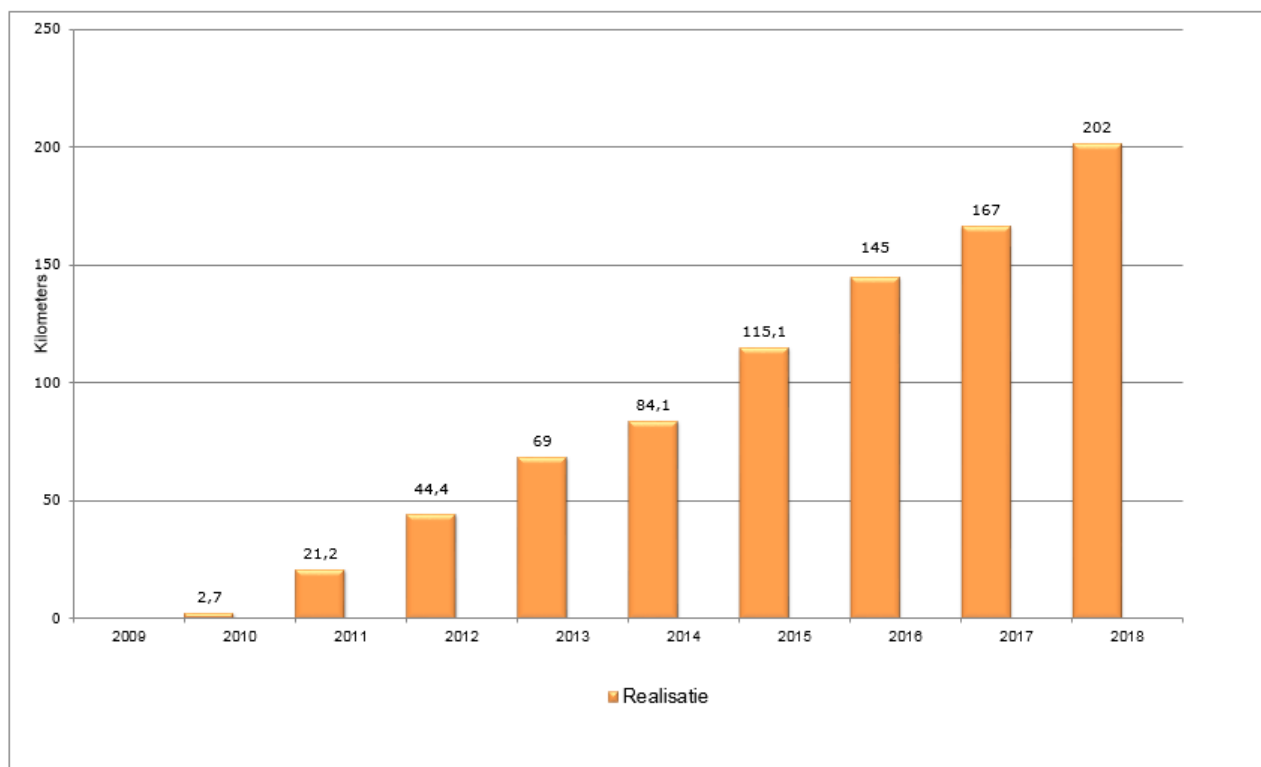
Voor 2018 zijn de kosten van het VBK-programma €11,1 miljoen, inclusief personeelskosten.

2.4 Cumulatieve resultaten VBK-totaal

In 2009 is het Programma Verbetering Boezemkades (VBK-1) gestart. VBK-1 is op 31 december 2016 geëindigd. In 2016 is het tweede Programma Verbetering Boezemkades (VBK-2) gestart. Het cumulatieve aantal verbeterde kilometers boezemkades en uitgaven van VBK-totaal worden in onderstaande grafieken vermeld.

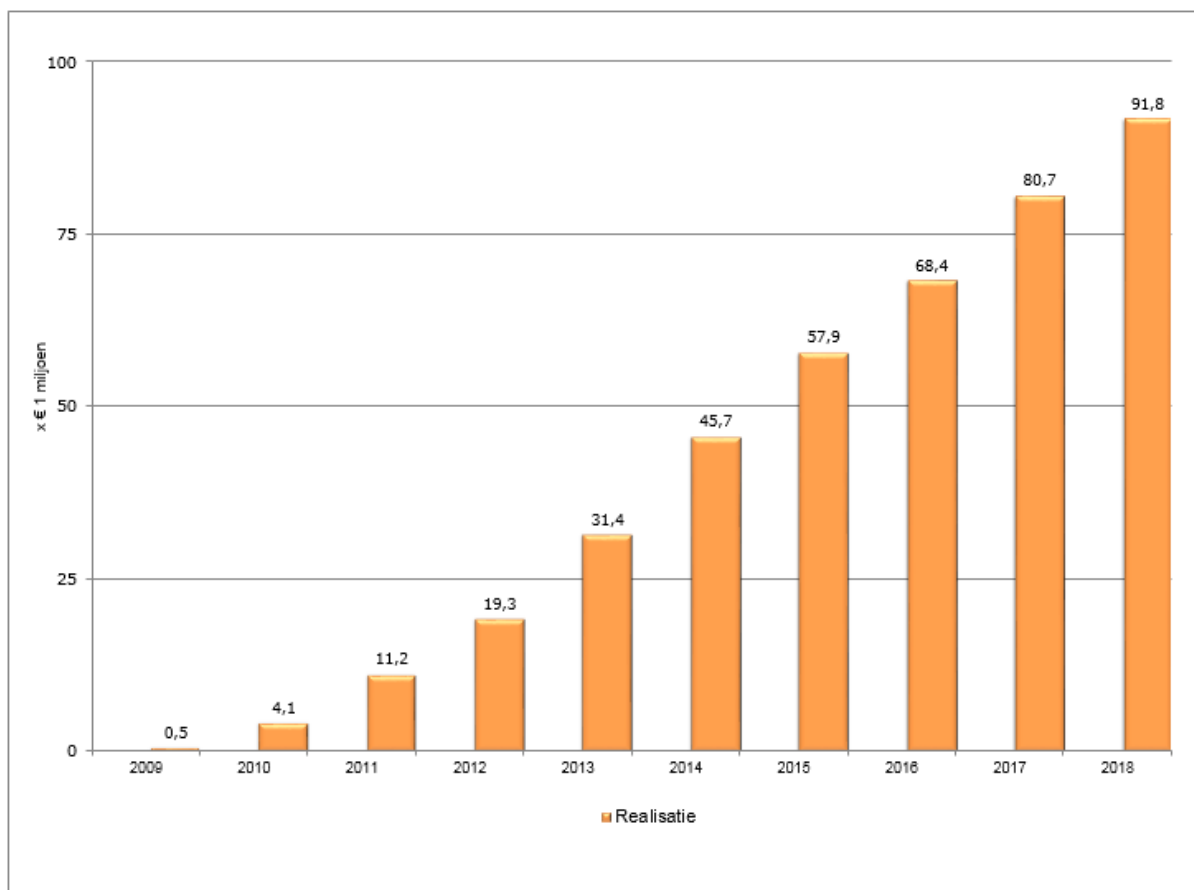
Cumulatieve verbeterde boezemkade VBK-totaal in kilometers

Figuur 2.3: Cumulatief aantal kilometers boezemkade verbeterd van 2009 tot en met 2018

Financiën: cumulatieve uitgaven VBK-totaal

Figuur 2.4: Cumulatieve uitgaven 2009 tot en met 2018

2.5 Risico's en risicobeheersmaatregelen VBK-2

In lijn met de afdelings- en concernrapportage van HHNK zijn de risico's in tabelvorm weergegeven. De risicotabel is in de bijlage opgenomen.

2.6 Communicatie VBK-2

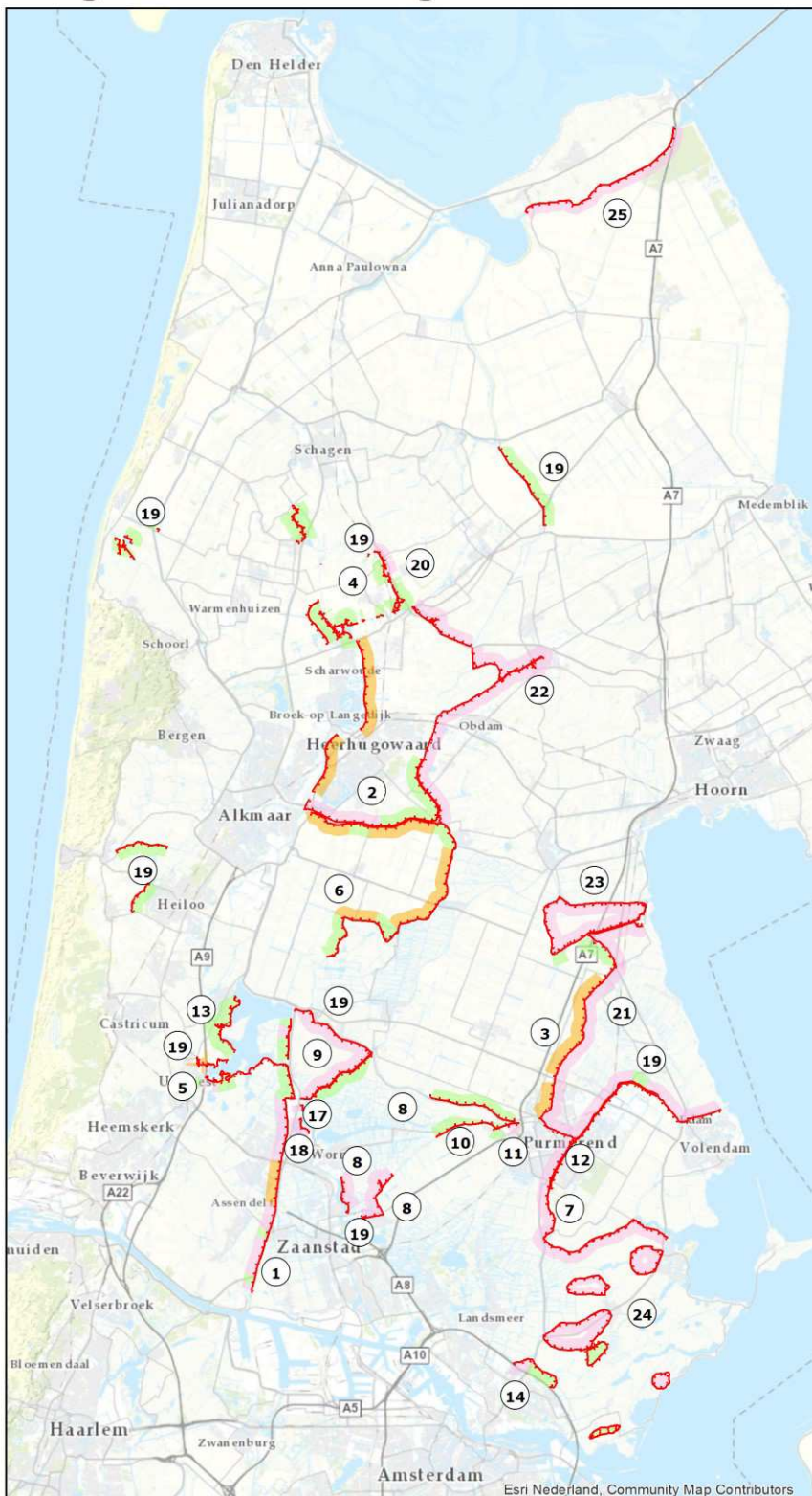
Het projectteam van het programma Verbetering Boezemkades is volop bezig met een actieve benadering van de omgeving. De inzet van social media bij de VBK-projecten kwam dit kwartaal heel duidelijk naar voren.

De highlights in de afgelopen periode:

- Artikel met foto van portefeuillehouder HHNK en wethouders Heerhugowaard en Langedijk over bomenkap Westdijk Heerhugowaard.
- Goed en duidelijk aanvullend [artikel in Noordhollands Dagblad](#) tijdens de werkzaamheden Westdijk Heerhugowaard.
- [Waterheldenavontuur](#) extreem weer met virtual reality bril voor groep 6, 7 en 8 voor de basisscholen is een enorm succes. Alleen al in de maand november zijn 19 gastlessen op scholen gegeven. Hierin komt ook het onderwerp dijkverbetering en klimaatverandering heel duidelijk naar voren.
- Vanuit VBK worden steeds meer projecten naar voren gebracht via social media. De campagne Waterveiligheid was een mooie kapstok op social media (bomenkap Westdijk, timelaps Jisperdijk, film jaarcompilatie dijkverbetering Schermer, voorbereidende werkzaamheden Vaartdijk). Een mooi voorbeeld is het filmpje van de Schermerdijk, dit facebookbericht heeft 22.784 personen bereikt en 16.599 mensen hebben op de video geklikt om deze te bekijken.

Programma Verbetering Boezemkades 2

Legenda

VBK 2 projecten

- 1 Nauernasche Vaart West
- 2 Heerhugowaard
- 3 Beemster
- 4 Waarland-Harenkarspel
- 5 Alkmaardermeer Stedelijk
- 6 Schermer
- 7 Gors/ Vurige Staart
- 8 Wormer, Jisp en Nek
- 9 Starnmeer
- 10 Jisperdijk
- 11 Neckerstraat
- 12 Purmerend Klein Where
- 13 Alkmaardermeer Landelijk
- 14 Buikslotermeer
- 17 Maalstoppeil Westknollendam
- 18 Noordijk Wormerveer (Brokking)
- 19 Km's onderhoud W&W
- 20 Waarland Fase 3
- 21 Zeevang
- 22 HULOK
- 23 Beetskoog
- 24 Polders Waterland
- 25 Amstelmeerkanaaldijk

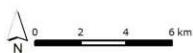
VBK 2 trajecten per fase Projectfase

- Planvorming
- Realisatie
- Gereed

Versie: 13
 Datum: 29-11-2018
 Getek.: KS
 Formaat: A4
 Reg.nr.: GB13-206

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
 Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
 T: 072-5826282, E: info@hnhk.nl

3 Programma Kaderrichtlijn Water

3.1 Opdrachten en doelen

Gezond water is een onmisbaar onderdeel van een aantrekkelijke en productieve leefomgeving. Dat betekent bijvoorbeeld een veerkrachtige ecologie die bestand is tegen veranderingen in het klimaat, water om in te zwemmen, op te varen, in te vissen of gewoon om vanaf de oever van te genieten. HHNK is verantwoordelijk voor het beheer van de waterkwaliteit (zie voor meer informatie het digitale Schoon en Gezond Water [KRW boekje¹](#)).

Vanwege de toenemende complexiteit van de opgaven waar wij voor staan, kunnen we deze niet volledig zelf vanuit onze taken realiseren. Vanuit deze optiek werken we volgens drie sporen; zelf, samen met anderen en door anderen. Een aantal resultaatverplichtingen bereiken we door zelfwerkzaamheid, ook zoeken wij samenwerking vanuit onze eigen verantwoordelijkheid, maar met een gemeenschappelijk doel. Daarnaast onderzoeken wij mogelijke kansen bij de doelen van externe partijen.

3.2 Belangrijke gebeurtenissen 4e kwartaal 2018

Maatregelenpakket KRW 2022-2027

In 2018 is de [Handreiking KRW-doelen](#) landelijk vastgesteld. Conform de handreiking hebben we eind Q4 de watersysteemanalyses voor de 51 waterlichamen in ons beheersgebied afgerond en zijn alle theoretische maatregelen om de KRW-doelen in 2027 te halen in beeld. In 2019 vindt bestuurlijke en maatschappelijke afweging plaats van deze maatregelen op basis van significante (economische of maatschappelijke) schade en/of disproportionaliteit (kosten versus baten). Eind 2019 leveren we de afgewogen maatregelen aan bij het Rijk als input voor het Stroomgebiedbeheersplan 3 (SGBP3) Rijn-West. De maatregelen die onder de verantwoordelijkheid van HHNK vallen, nemen we op in het nieuwe Waterprogramma 2022-2027. In 2021 vindt de besluitvorming plaats van zowel het SGBP3 als het Waterprogramma en stelt de provincie de doelen 2027 vast.

Samenwerken aan Bodem & Water Noord-Holland

Het doel van de samenwerking is de agrarische sector te laten bijdragen aan een veerkrachtig en klimaatrobuust watersysteem. De regeling bestaat uit twee sporen:

1. Provinciale regeling op Kennis.
Overeenkomstig het D&H-besluit van 15 mei 2018 en zoals begroot, is € 500.000 gestort in de provinciale regeling op Kennis. Deze middelen zijn in het laatste kwartaal door de provincie volledig beschikt aan een zestal initiatieven uit de landbouw.
2. Uitvoeren maatregelen via een Landbouwportaal.
Eind 2018 heeft ca. 16% van de agrarische bedrijven in Noord-Holland zich aangemeld in het portaal. Onderstaand het overzicht van het aantal aanvragen per thema per eind 2018:

¹ [KRW boekje](https://www.hhnk.nl/portaal/schoon-en-gezond-water_3556/item/gezond-water_1124.html) of https://www.hhnk.nl/portaal/schoon-en-gezond-water_3556/item/gezond-water_1124.html

Totaal aantal gebruikers	Aanmeldingen per thema	
646	Thema	Aanmeldingen
Aantal aangemelde gebruikers	Erfafspoeling Veehouderij	163
401	Duurzaam bodemgebruik	180
	Gewasbeschermingsmiddelen	65
	Voldoende Zoetwater	34
	Perceel- en oeverinrichting & beheer	126
	Totaal	568

Het Landbouwportaal kan rekenen op onverminderde landelijke belangstelling. HHNK speelt hierin een actieve rol en maakt zich hard voor het opplussen naar een landelijke regeling vanaf 2022 met een effectieve koppeling van toekomstig Europees subsidiegeld voor plattelandontwikkeling.

Vismigratiemaatregelen en monitoring

Binnen het Monitoringsproject Ecologische Verbindingszone Noordzeekanaal en Ommelanden wordt in de periode 2017-2019 onderzoek uitgevoerd naar migrerende vissen op en rond het Noordzeekanaal door Wageningen Marine Research. Voor HHNK is dit een basis om de voorzieningen beter te kunnen inregelen ten behoeve van de vismigratie. De definitieve rapportage is in het laatste kwartaal opgeleverd.

Verbetering natte infrastructuur Noordkop

In de afgelopen maanden is samen met de andere drie noordelijke waterschappen en het opgaveteam Investeringskader Waddengebied een intensief traject doorlopen, gericht op het indienen van de subsidieaanvraag in januari 2019. Om in januari de subsidie te kunnen aanvragen is bestuurlijk commitment nodig voor de financiële bijdrage van HHNK. Daarom is het CHI gevraagd krediet beschikbaar te stellen voor het project, op voorwaarde van het verkrijgen van de subsidie. Op 12 december heeft het CHI het krediet toegekend.

Onderzoek erkenning zuiveringstechniek

Kiwa Water Research (KWR), de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) en een aantal waterschappen slaan de handen ineen om vanuit onderzoek een zuiveringstechniek erkend te krijgen voor het zuiveren van de bedrijfsmatige lozingen binnen de bollenteelt en akkerbouw. Dit in navolging op de glastuinbouw waarbij het hergebruik van zuiverafvalstromen vanaf 1 januari 2018 wettelijk geregeld is. In het laatste kwartaal is de overeenkomst ondertekend en is het traject gestart.

Bezem door de middelenkast

In dit jaar is het project "Bezem door de middelenkast", waarbij voorkomen werd dat gewasbestrijdingsmiddelen in het water terecht konden komen, positief afgesloten. Vanaf het eerste kwartaal 2019 bieden we deze maatregel aan in het landbouwportaal.

Serie Wildernis Onder Water

De 7-delige serie Wildernis Onderwater 2 van de Evangelische Omroep geeft een prachtige inkijk in het leven in en rond het water in Nederland.

Op 18 december is de vierde aflevering 'Onder Water in de Boerensloot' uitgezonden. Hierin figureren Jan Willem Huizinga en Sandra Roodzand namens HHNK over het belang van de Rijn voor de zoetwateraanvoer voor Noord-Holland en wordt een inkijkje gegeven in de monitoring van de waterkwaliteit en natuurvriendelijke oevers door vrijwilligers.

Bestuurskalender

18 januari 2019: Bestuurlijk bezoek Hoogheemraadschap van Delfland aan HHNK: uitwisseling ervaringen Landbouwportaal en werken aan KRW-doelen 2027.

3.3 Bereikte resultaten - stand van zaken – prognose

In onderstaande paragrafen rapporteren we over de resultaatverplichtingen.

Vismigratieknelpunten

In de planperiode 2016-2021 heeft HHNK een resultaatverplichting voor het oplossen van 26 vismigratieknelpunten. Hiervan komen elf knelpunten voor rekening van HHNK. In samenwerking met derden lossen wij vijftien knelpunten op.

In 2018 melden we negen vismigratieknelpunten gereed. Dit zijn vijf in de begroting 2018 opgenomen knelpunten en vier knelpunten die vanuit 2017 naar 2018 zijn doorgeschoven. We blijven hiermee op koers om in 2021 aan onze resultaatverplichting voor het oplossen van vismigratieknelpunten te voldoen. Dit kwartaal melden we de vismigratieknelpunten Schardam, en Dijkmanshuizen en Eijerland op Texel gereed.

Gereedmelding Q1, Q2 en Q3	aantal	Haalbaarheidsstudie	aantal
Knelpunten vismigraties bij de gemalen Wieringerwaard, De Schans (Texel), Prins Hendrikpolder (Texel), Mijzenpolder, Krassekeet (Texel) en Drieban	6	Knelpunt bij gemaal Vier Noorder Koggen	1
Gereedmelding Q4	aantal	In voorbereiding, uitvoering na 2018	aantal
Knelpunten bij de gemalen Schardam, Dijkmanshuizen (Texel) en Eijerland (Texel)	3	Knelpunten bij de gemalen Lely, Westerkogge, De Poel, Nauerna, Warder en de inlaat Immerhorn	6
Totaal 2018	9		
Doelstelling Begroting 2018	5		

Natuurvriendelijke oevers

In de planperiode 2016-2021 heeft HHNK een resultaatverplichting voor het aanleggen van 104 kilometer natuurvriendelijke oevers (NVO). Hiervan komt 44 kilometer voor rekening van HHNK. In samenwerking met gemeenten en natuurbeherende organisaties realiseren we 40 kilometer. Samen met de provincie Noord-Holland leggen we 20 kilometer aan.

In het laatste kwartaal melden we gereed: 0,5 km vanuit het waterplan Heiloo, 3,6 km Schermerhorn en 1 km Oosterkolk. Momenteel lopen gesprekken met Natuurmonumenten, provincie, Rijkswaterstaat, gemeenten en onze eigen beheerders over diverse aangelegde en nog uit te voeren NVO's in ons beheergebied. In totaal realiseren we in 2018 18,8 km. Dit is meer dan de 10 km die is begroot voor 2018. De prognose is dat we in 2021 ruimschoots aan onze resultaatverplichting voor de NVO voldoen.

Gereedmelding Q1, Q2 en Q3	km	Haalbaarheidsstudie	km
NVO's Hoekje Apeldoorn Heiloo, Kruypuyt Vereweg, Opperdoes, Oost Knollendam, Uitdammerweg, Uitdam, Zijdewind – Slootgaard, Opperdoes – Kruypuyt Opperdoes – Twisterdijksloot, Waterplan Alkmaar	13,7	Gesprekken gaande met Natuurmonumenten, provincie (Kansen vanuit provinciale vaarwegen >10 km) en Rijkswaterstaat	>10

Gereedmelding Q4	km	In voorbereiding, uitvoering na 2018	km
NVO vanuit waterplan Heiloo (0,5 km) NVO Schermerhorn (3,6 km) NVO Oosterkolk (1 km)	5,1	NVO Wieringermeer 12 km, Waalenburg 4 km, Beetskoog 2,5 km, Dijkversterking Marken 1 km, Kneeskade en Waard-Nieuwland 2,5 km, Harger- en Pettermer Polder 5 km, Westzanerpolder 1,9 km	> 28
Totaal 2018	18,8		
Doelstelling Begroting 2018	10		

Financiën: begroting, werkelijke uitgaven en prognose

Uitgaven op exploitatiebegroting

Veel van de KRW-maatregelen (bijvoorbeeld 'aanpassen uitvoering beheer' en 'uitvoering monitoring') zijn onderdeel van reguliere activiteiten binnen de afdeling(en). De kosten voor deze KRW-maatregelen zijn meestal niet apart benoemd en begroot. De planning en het afleggen van verantwoording over deze budgetten via de concernrapportage is de verantwoordelijkheid van de betreffende onderdelen van de organisatie. Het uitvoeren van maatregelen binnen het programma Gezond Water, zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers, kan leiden tot hogere beheerkosten.

Voor 2018 is voor de uitvoering van de KRW-activiteiten binnen het programma Gezond Water per saldo € 1,6 miljoen aan exploitatiekosten begroot. Er is in 2018 € 1,45 miljoen uitgegeven. Het verschil wordt veroorzaakt door de som van de kleine verschillen.

Voor de subsidieregeling Bodem en Water is binnen de begroting € 800.000 beschikbaar.

Voor de 'Provinciale regeling op Kennis' heeft de tweede openstelling plaatsgevonden. De provincie beschikt over deze regeling. Volgens het D&H-besluit van 15 mei 2018 en zoals begroot heeft HHNK € 500.000 aan deze regeling bijgedragen.

Voor het subsidiëren van de maatregelen vanuit het Landbouwportaal is € 300.000 beschikbaar binnen de begroting. Het actuele aantal inschrijvingen op het Landbouwportaal voor de subsidieregeling Bodem en Water is ook in het laatste kwartaal succesvol en is voor ruim € 300.000 uitbetaald. Het succes van het Landbouwportaal is moeilijk te voorspellen. Daarom nemen wij in de risicoparagraaf ook op dat door onverwacht succes de begroting op deze post mogelijk kan worden overschreden.

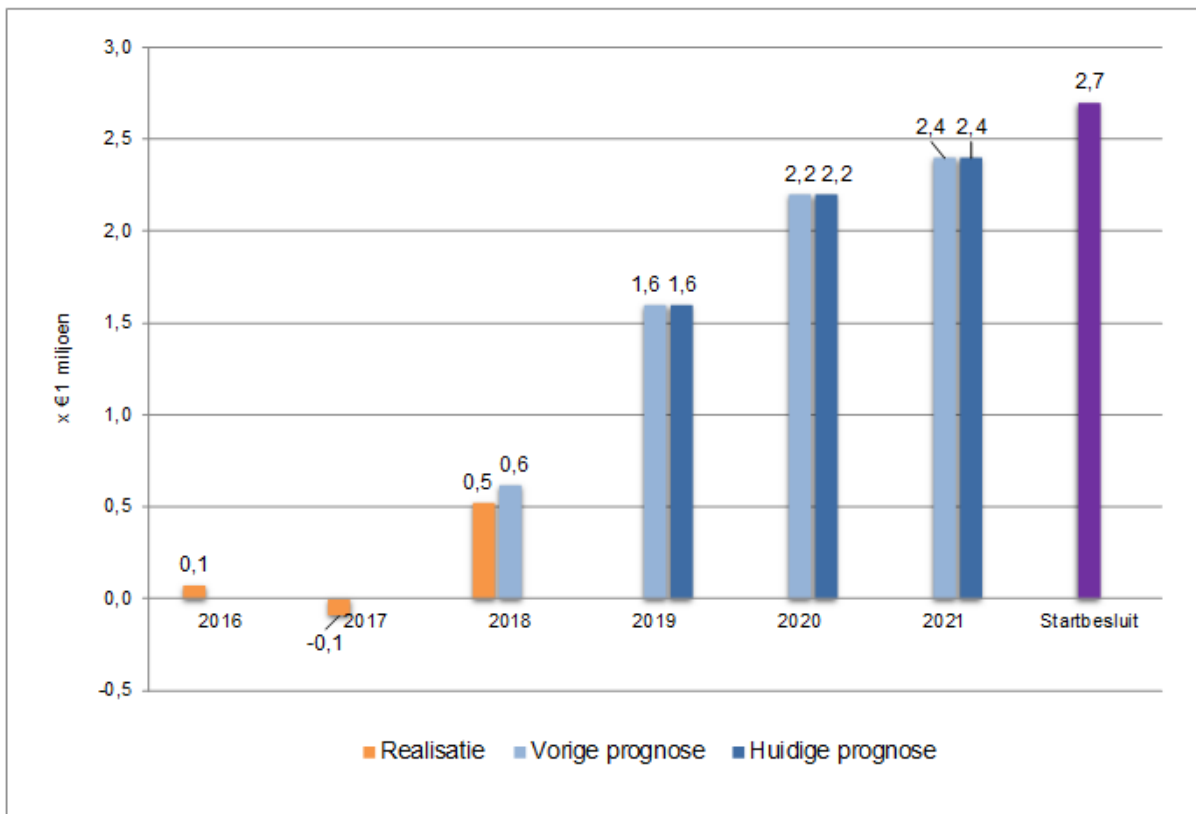
Investeringsvolume	Krediet 2016-2021	Raming 2016-2021
Uitgavenkrediet:	€ 4,7 miljoen	€ 4,4 miljoen
Verwachte inkomsten: Bijdrage Rijkswaterstaat voor het oplossen van vismigratiekneelpunten, Life subsidie Bodem en Water en subsidietoekenning Waddenfonds en provincie voor het visproject Wieringermeer:	€ 2,0 miljoen	€ 2,0 miljoen
Netto uitgaven op basis prognoses vanuit huidige inzichten:	€ 2,7 miljoen	€ 2,4 miljoen

Op basis van de huidige inzichten en huidige kosten van de uitvoering van werken blijft de netto prognose binnen het krediet. Op basis van de werkelijke kosten uit toekomstige aanbestedingen zal blijken of deze prognose verdere bijstelling behoeft.

Jaarschijf 2018 investeringen	Begroting	Realisatie
Uitgaven	€ 1,2 miljoen	€ 0,95 miljoen
Verwachte inkomsten: Bijdrage Rijkswaterstaat voor het oplossen van vismigratiekneelpunten en subsidietoekenning Waddenfonds en provincie voor het visproject Wieringermeer:	€ 0,5 miljoen	€ 0,42 miljoen
Netto uitgaven:	€ 0,7 miljoen	€ 0,53 miljoen

Toelichting afwijking investeringen:

De investeringsuitgaven vallen circa € 250.000 lager uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de som van de verschillen op de verschillende vismigratieprojecten waarbij bijvoorbeeld Westerkogge (€ 225.000) vertraagd is omdat het afhankelijk is van de realisatie van de dijkversterking door de Alliantie en Warder (€ 295.000) vertraagd is omdat Rijkswaterstaat meer wensen heeft dan voorzien. Daarentegen is de Krassekeet (€ 240.000) versneld opgepakt. De inkomsten betreffen de 50% bijdrage van Rijkswaterstaat op een aantal vismigratieprojecten en de Life-subsidie voor Bodem en Water.

Figuur 3.1: Huidige prognose cumulatief netto-investeringsvolume (uitgaven minus inkomsten) ten opzichte van de prognose van 30 september 2018.

3.4 Risico's en risicobeheersmaatregelen

In lijn met de afdelings- en concernrapportage van HHNK zijn de risico's in tabelvorm weergegeven. De risicotabel is in de bijlage opgenomen.

3.5 Communicatie

Landbouwportaal Noord-Holland

Om de Samenwerking Bodem & Water en het bijbehorende Landbouwportaal onder de aandacht te blijven brengen zijn in het laatste kwartaal opnieuw drie voorlichtingsavonden georganiseerd en is aan alle ondernemers in Noord-Holland een brief gestuurd met een toelichting op de mogelijkheden van coaching en subsidies via het portaal.

Werken aan bewustzijn over gezond water

Wij hebben op 19 december samen met de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) invulling gegeven aan de Masterclass *die door Greenport NHN* werd georganiseerd bij het ClusiusLab in Hoorn.

Naast docenten van het Clusius College waren hierbij ook 60 eindexamenkandidaten van het agrarisch MBO-onderwijs van het Clusius College aanwezig. In deze masterclass gingen wij in op de waterkwaliteitsdoelen en de resultaten van de landelijke meetnetten gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten. Uit deze meetresultaten blijkt dat de agrarische sector nog een opdracht heeft om te werken aan de vermindering van de emissies. De

Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur ging vervolgens in op de maatregelen die ondernemers kunnen nemen om bij te dragen aan de emissievermindering en aan de verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Meer info: [Masterclass Emissie-beperking](#)

4 Afkortingenlijst

CHI	College van hoofdingelanden
D&H	College van dijkgraaf en hoogheemraden
GRW	Grond-, Weg- en Waterbouw
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
km	Kilometer
KRW	Kaderrichtlijn water
LTO	Land- en Tuinbouworganisatie
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NVO	Natuurvriendelijke oever
POP3	Derde Plattelandsontwikkelingsprogramma
VBK	Verbetering Boezemkades
WO	Wateropgave

5 Bijlage risico's²

Risicogebeurtenis	Risico-oorzaak	Risicogevolg	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Maatregelen en aanvullingen	Opmerking
Programma Wateropgave (WO)						
Ontvangen EU-subsidies moeten -deels- terugbetaald worden en/of boetes moeten betaald worden voor reeds afgeronde projecten van het programma Wateropgave omdat uit aanvullende controles door de subsidieverlener blijkt dat -op onderdelen- niet is voldaan aan de subsidievoorwaarden. De aanvullende controleperiode loopt voor de meeste projecten af in 2021 en voor enkele projecten in 2028.	Bij controle door de subsidieverstreker kan niet aangetoond worden dat HHNK conform zijn aanbestedingsbeleid te werk is gegaan. (HHNK heeft bij het aanvragen van de POP-subsidie verklaard binnen de bandbreedte van haar eigen aanbestedingsbeleid te blijven. De subsidieverstreker is recent door Brussel gemaand extra streng te controleren op het nakomen hiervan.)	HHNK moet mogelijk reeds verkregen subsidies terugbetalen en hierover boetes betalen, waardoor het benodigde netto-investeringsvolume stijgt.	2	€ 2.000.000	De administratie en dossiervorming van de uitgevoerde projecten zijn zo goed mogelijk ingericht en aangevuld naar de eisen van de subsidieverstreker. Zo heeft D&H voor een aantal projecten het besluit genomen (15.209) om af te mogen wijken van de aanbestedingsregels van HHNK. Hierdoor is op dit onderdeel de kans verkleind dat we vanwege afwijkingen van het aanbestedingsbeleid subsidies moeten terugbetalen of boetes moeten betalen.	D&H heeft voor de betreffende projecten op 27 januari 2015 besloten af te wijken van de aanbestedingsregels van HHNK (15.209). Hierdoor is de kans op het optreden van dit risico aanzienlijk verkleind. In de afgelopen periode zijn de laatste twee afrekeningen gecontroleerd en zijn de vaststellingsbeschikkingen ontvangen. Hierdoor is de financiële impact afgenomen. Toch blijft ook na de definitieve vaststelling het risico op extra controle op het aanbestedingsbeleid bestaan. Voor een tweetal POP-projecten loopt deze periode af in 2028 (deze twee projecten zijn nu gecontroleerd). Voor alle overige POP-projecten loopt deze periode in 2021 af.

² In dit hoofdstuk worden de risico's weergegeven. Indien nieuwe tekst is toegevoegd aan een risico wordt dit **vetgedrukt** weergegeven. Vetgedrukte teksten zullen in een eerstvolgende kwartaalrapportage niet meer vetgedrukt worden weergegeven. Indien tekst niet meer van toepassing is, wordt dit ~~doorgehaald~~ weergegeven. Doorgehaalde teksten zullen in de volgende kwartaalrapportage niet meer terugkomen.

Risicogebeurtenis	Risico-oorzaak	Risicogevolg	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Maatregelen en aanvullingen	Opmerking
Programma Verbetering Boezemkades (VBK)						
Kabels en leidingen zijn niet verlegd.	De netwerkbedrijven worden overvraagd door de vele activiteiten in een groeiende economie.	Hoge kosten voor verlegging van zware kabels & leidingen tijdens een VBK-project. VBK-projecten komen niet of vertraagd in uitvoering.	4	€ 0	In de planvormingsfase wordt een Maatschappelijke Kosten-/Baten Analyse gemaakt, die aangeeft wie welke verleggingskosten kan dragen. De samenwerking vanuit het convenant is gericht op samenwerking binnen de projecten. Om de huidige problematiek in de toekomst te voorkomen wordt nu met het hoger management van de netwerkbedrijven overleg gepleegd om de VBK-projecten van de komende vijf jaar in de meerjarenplanning en begroting van de netwerkbedrijven op te nemen.	De verbeterde samenwerking heeft er toe geleid dat bij de projecten de Beemster en de Schermer de netwerkbedrijven in actie zijn gekomen waardoor de kadeverbetering kan starten. Voor de projecten die in 2021 in uitvoering moeten is nu al contact gezocht.
Instabiele kade Nauernaschevaart	Zwaar belaste weg, die te vaak geasfalteerd is, in combinatie met slappe ondergrond waardoor de kade instabiel wordt.	Aangepast ontwerp voor de kadeverbetering wat tot hogere kosten en vertraging leidt.	4	€ 0,5 mln	Kadegedrag monitoren en bij verdere verslechtering worden noodmaatregelen getroffen.	

Risicogebeurtenis	Risico-oorzaak	Risicogevolg	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Maatregelen en aanvullingen	Opmerking
Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)						
Het niet bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen van de KRW in 2027 met name door het onvoldoende terugbrengen van de uit- en afspoeling naar het oppervlaktewater door de agrarische sector en de nutriëntenlozingen vanuit de RWZI's.	Om de waterkwaliteitsdoelen te verwezenlijk zijn de belangrijkste voorwaarden: het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen en verminderen van Stikstof en Fosfor (nutriënten) in het oppervlaktewater. De grootste beïnvloedbare bronnen zijn de landbouw en lozingen vanuit RWZI's. Risico's zijn: De agrarische sector komt onvoldoende in beweging om maatregelen door te voeren gericht op het terugbrengen van uit -en afspoeling naar het oppervlaktewater. Investerings in de waterketen zijn disproportioneel en leiden daardoor tot een te geringe bijdrage aan het terugdringen van nutriënten.	Imagoschade door het niet voldoen aan Europese wetgeving.	4	PM	<p>1. HHNK heeft het initiatief genomen voor een Noord-Holland brede samenwerking Bodem en Water met LTO, provincie, collectieven en waterbeheerders. Via het doorsluizen van door HHNK verkregen POP3-middelen naar een laagdrempelige stimuleringsregeling voor agrariërs, is tot en met 2021 € 6,4 miljoen bestuurlijk gelabeld voor maatregelen in de landbouw.</p> <p>De provinciale stimuleringsregeling voor kennis- en coachtrajecten is in 2017 opengesteld. In Q3 2018 heeft de tweede openstelling van deze regeling plaatsgevonden. HHNK heeft hiervoor € 500.000 beschikbaar gesteld conform het D&H-besluit van 15 mei 2018. De verwachting is dat dit bedrag volledig in 2018 wordt beschikt.</p> <p>De Subsidieverordening op bovenwettelijke investeringsmaatregelen in de landbouw is op 9 mei door het CHI vastgesteld en op 15 mei door D&H opengesteld. Deze verordening is vertaald in het Landbouwportaal en loopt tot juni 2021.</p> <p>Op 28 mei is het Landbouwportaal opengesteld door (bestuurlijk) vertegenwoordigers van de betrokken organisaties.</p> <p>2. In de eerste helft van 2018 is een model beschikbaar waarin het effect van RWZI's op de waterkwaliteit inzichtelijk is voor bestuurlijke afweging van maatregelen en kosten.</p>	

Risicogebeurtenis	Risico-oorzaak	Risicogevolg	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Maatregelen en aanvullingen	Opmerking
Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)						
Het niet voldoen aan de landelijke co-financieringsverplichting voor de POP-3 omdat slechts de helft van de verwachte co-financiering is opgenomen in het MJP 2018-2021, de begroting 2018 en de Perspectiefnota 2019-2022.	De openstelling van de POP-3 is de afgelopen jaren vertraagd. Daarmee ontstond ook onduidelijkheid hoe om te gaan met de cofinancieringsverplichting van de waterschappen. De cofinanciering is vanwege deze onduidelijkheid voor 50% opgenomen in het MJP 2018-2021 en de begroting 2018. Ook in de Perspectiefnota 2019-2022 is de cofinancieringsverplichting maar voor 50% opgenomen en via het (deel)besluit voor de financiering van de cofinanciering van Bodem en Water zijn geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Wel zijn er beheermaatregelen opgenomen voor de situatie dat de kosten van de cofinanciering de in de begroting opgenomen € 0,8 miljoen per jaar overstijgen.	<ol style="list-style-type: none"> Niet (tijdig) halen van de KRW-doelstellingen omdat de landbouw significant minder bijdraagt aan het verbeteren van de waterkwaliteit via de maatregelen van de subsidieverordening Samenwerken aan Bodem& Water. Imagoschade omdat geen invulling wordt gegeven aan de landelijke afspraken van de Unie van Waterschappen voor cofinanciering POP3. Hierover leggen de waterschappen tot in de Tweede Kamer verantwoording af. Imagoschade bij de LTO en agrarische sector door het niet nakomen van gewekte verwachtingen/toezeggingen om door HHNK verkregen subsidies ten goede te laten komen aan de agrarische sector in het beheersgebied. Vertraging in de landelijke afspraken van de waterschappen en de landbouw om gezamenlijk invulling te geven aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Ook hierover wordt tot in de Tweede Kamer verantwoording afgelegd. De provincie Noord-Holland kan afzien van inzet op de aan HHNK beschikte gelden uit de overprogrammering van de POP-3. 	6	0	<ol style="list-style-type: none"> Borgen van de cofinanciering voor 2018 en 2019 t/m 2021. <p>Indien de kosten van de cofinanciering de in de begroting opgenomen € 0,8 miljoen per jaar overstijgen worden ter dekking de lagere kapitaallasten als gevolg van ontvangen subsidies (effect Wateroverlast beperken) ingezet. Als dit onvoldoende is dan worden de reguliere stappen conform de Kadernota Budgetbeheer HHNK doorlopen. Indien de kosten boven de € 1,6 miljoen per jaar dreigen uit te komen dan wordt de eigen subsidieverordening Samenwerken aan Bodem & Water getemporeerd.</p>	